

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

ВПЛИВ УМОВ ЖИВЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОДУКТИВНОСТІ СОНЯШНИКУ

Венгер В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарбар Л. А., канд. с.-г. наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кнап Н. В., канд. с.-г. наук

Міжкафедральна навчальна лабораторія на базі ВП НУБіП України

«Мукачівський аграрний коледж»

Технологічні процеси вирощування будь-якої сільськогосподарської культури залежать від характеристик сорту, гібриду, їх агробіологічних особливостей, що охоплюють вимоги до нерегульованих чинників.

Оптимізація умов живлення рослин соняшнику забезпечує створення оптимальних умов живлення культури та формування оптимальної площі асимілюючої поверхні та сприяє максимальній реалізації генетичного потенціалу гібридів та сортів соняшнику.

Систему удобрення за вирощування гібридів соняшнику визначають з врахуванням особливостей конкретних ґрунтово-кліматичних умов, рівня програмованого врожаю, агротехнічних й організаційно-господарських чинників. Приймають до уваги суттєво вищий винос основних елементів живлення на фоні інших культур. Період засвоєння поживних речовин у рослин соняшнику досить тривалий, тому він потребує значно більше елементів живлення (особливо калію) порівняно із зерновими культурами.

Варто враховувати, що соняшник поглинає поживні речовини досить нерівномірно. Переважна кількість азоту й фосфору споживається до фази цвітіння переважно у період формування листкового апарату, стебел і кореневої системи. З появою кошиків, споживання фосфору зменшується. Калій поглинається соняшником впродовж усього вегетаційного періоду.

Формування репродуктивних органів гібридів і сортів соняшнику, зокрема, діаметр кошика, маса 1000 насінин, рівень лущинності є визначальними факторами у формуванні урожайності насіння і його якості

Мета досліджень полягала у виявленні впливу чинників, які ми вивчали, на формування елементів продуктивності гібридів соняшнику.

Методика досліджень. Дослідження проводили впродовж 2018–2019 рр. в умовах Чернігівської області на чорноземах типових малогумусних. Схема досліду передбачала вивчення гібридів (чинник А) - Cliff, Вольф; варіантів удобрення (чинник В) - $N_{27}P_{42}K_{81}S_{21}+N_{23}$; $N_{36}P_{56}K_{108}S_{28} +N_{23}$ та застосування позакореневого підживлення посівів (чинник С) у фазі 4 та 8 листків соняшнику препаратами Еколайн Бор; Нертус Бор; Баст Бор.

Облікова ділянка складала 50 м² за чотириразової повторності. Розміщення ділянок систематичне. Норма висіву насіння – 50 тис. схожих насінин/га. Добрива $N_{27}P_{42}K_{81}S_{21}$ та $N_{36}P_{56}K_{108}S_{28}$ вносили у передпосівну

культивувацію, N_{23} – при сівбі. Підживлення проводили двічі позакоренево Еколайн Бор, Нертус Бор, Баст Бор у фазі 4 та 8 листків по 1 л/га.

Результати досліджень свідчать, що застосування двічі в підживлення на початкових етапах росту та розвитку рослин (фаза 4 та 8 листків) гібридів соняшнику препаратів Еколайн Бор, Нертус Бор, Баст Бор на фоні основного удобрення забезпечувало створення сприятливих умов для формування елементів продуктивності гібридів. Найвищий ефект від застосування добрив було отримано за внесення $N_{36}P_{56}K_{108}S_{28} + N_{23}$ та проведення позакореневого підживлення Еколайн Бор у рослин гібриду СИ Купава, що забезпечувало формування кошиків діаметром 22,1 см, маси 1000 сім'янок – 74 г.